

NAFARROAKO LURRALDE ESTRATEGIA BERRIKUSTEA.

PARTE HARTZEKO PROZESUA.

NAFARROAKO LURRALDE ESTRATEGIAREN AURKEZPENA

Sakana eta Larraun-Leitzaldeko lurralde saioa

Lekua: Irurtzungo Kultur Etxea.

Data: 2022ko azaroaren 22a

Ordua: 17:00 - 19:00.

SAIOAREN EGITURA

- 1.- Hasiera eta ongietorria.
- 2.- Parte hartzeko prozesuaren azalpena.
- 3.- NLEren aurkezpena.
- 4.- Galderak eta ekarpenak.

Lurralde saio honen helburua NLE berrikusteko dokumentua aurkeztea zen. Dokumentu horrek maiatzean aurkeztutako zirriborroaren bilakaera garrantzitsua dakar, eta hasierako izapideak egin eta jendaurrean jarri aurretik parte hartzeko aukera ematen du.

Funtsezkoa da adieraztea parte-hartzearen xede den dokumentuak oraindik ere kontuan hartzen dituela hobekuntzak, eta, beraz, fase erabat parte-hartzailean dagoela. Fase honek abenduaren 15era arteko iraupena izango du (azaroaren 14an bertan hasi zen; egun horretan dokumentua Nafarroako parte-hartzearen webgunean argitaratu zen).

GALDERA ETA EKARPEN NAGUSIAK

Jarraian, saioan egindako galdera eta ekarpen nagusien laburpena azaldu da. Ez dira sartu pertsonen izenak, pribatutasuna babesteko arrazoiengatik.

- Paisaiari hain balio handia ematen bazaio, harrigarria da azpiegituretan abiadura handiko trenaren inpaktua ez aipatzea.
- Energia eolikoa lurraldean kokatzeko gaitasunari buruz eskaintzen den mapan, gaitasun hori mugatuta dago lurraldearen babes-mailarengatik. Hala ere, Lekunberrin kokatutako enpresa batek gasbide bat Aralartik igarotzea lortu du, nahiz eta KBEa izan. Nafarroako Gobernuak bultzatzen badu proiektua egiten da, babes osoa kenduta. Fauna- eta flora-espezie batzuk arriskuan daude. Zer lehenesten da, orduan?
- Oskiako korridorean ere goi-tentsioko bi linea daude. Gainera, abiadura handiko trena ez da han geldituko. Tren jasangarri bat nahi dugu, energetikoki jasangarria, karbonoa desagerraraziko duena eta gure herrietan geldituko dena.
- Mugikortasun jasangarriaz, energiaren eta klima-aldaketaz ari gara. Ez da ulertzen dokumentuan paisaiari eta klima-aldaketari buruz hainbeste hitz egitea, antagonikoa da. Nola sartzen da aurrekoa lurralde-ereduan?
- Paisaian oinarritutako turismoa planteatu da. Azkenean, trakzio herriek zerbitzuak dituzte, eta gainerako herriek paisaia dugu. Zaurigarria da.
- Aurreko azalpen osoa babestu du, eta Nafarroako Gobernu Ingurumen Departamentuarekiko elkarrizketa epaitegian egiten dela adierazi du. Ez da inolako kontsultarik egin Oihanak AHTri buruz planteatutako gaiei buruz, lineei buruz eta abarri buruz. Gobernantzatik oso urrun gaude.
- Polizentrismoa akats bat dela aipatu da, eta uste du aurkeztutako analisia okerra dela; izan ere, eskualde buruak sustatu behar dira; Larraun-Leitzaldeko eskualdean bi daude. Mapan adierazten denaren arabera, bi buru horiek hazi egin dira eta inguruko gainerako herrietan

populazioa murriztu egin da. Lurraldean barne-migrazioak izan dira. Horrek ez du ezer onik ekarriko. Beraz, ondo komunikatutako haranak behar ditugu, garraio publikoa dutenak.

- Garraioari dagokionez, zigortuta gaude, orain daukagunak oso maiztasun txikia baitu. 2018az geroztik, garraio-plan bat onartuta dago, eta gure haranetan garraioa erdigunetik igarotzen da, eta astean behin herrietara hurbiltzen da, eskaeraren arabera. Plangintza hori orekatu egin behar da, batzuek maiztasun handia baitute eta gure inguruan ia ez baitago garraio publikorik.
- Adierazi da Goizueta despopulazio-arrisku larrian dagoela, asko kostatzen zaiela dituzten oinarrizko zerbitzuei eustea, eta, gainera, ez dutela garraio publikorik.
- Dokumentuan etxebizitza aipatu da dauden erronken artean, eta paisaiaz hitz egin da. Kontraesankorra da. Paisaiak arkitektura-ondarearekin eta eraikuntzekin du zerikusia, eta jabeek muga asko dituzte, herrian eraikinak birgaitu, apartamentuak egin edo etxebizitzak mantendu ahal izateko, baserriak eta abar aipatu gabe. Kontraesana dago paisaiari eustearen eta ondare hori mantentzeko zailtasunaren artean; izan ere, mantentzen ez bada, inor ez da geratzen bizitzen.
- Nasuvinsak etxebizitza berriak eraiki ditu Iruñerrian, eta horri esker hazi da. Baina ez da landa-herrietara hurbiltzen. Gure eremuetan etxebizitza publiko eta irisgarriak sustatu behar dituzte.
- BOEen kasuan, prezioa berdina da Iruñean eta herri batean, baina zerbitzuak ez. Irizpideak aldatu behar dira, eta gazteak herrietan gera daitezen sustatu. Biztanleria finkatzeko kontuan hartu beharreko gaia da.
- Arreta jarri behar zaie lurraldeen errealitateei, eta politikak egokitu behar dira. Gure lurraldeen logikari buruzko hausnarketa.
- Dokumentuan paisaia, ondarea eta kultura aipatu dira, baina ez hizkuntza, euskara, alegia. Zaintzen ez bada, galdu egingo da. UEMAK

horri buruzko eskaera bat egin du. Euskara gure bizitza da, eta islatu egin behar da.

- Lurraldeak proiektuak euskaraz egiten dira, eta ez dute erantzunik administrazioan; proiektu horiek eten egiten dira, teknikari euskaldunik ez dagoelako.
- Zerbitzurik ez badugu, hirietako lorategiak baino ez gara izango, jendea hirietara joango baita, gure kasuan Tolosara.

Ekarpenen zatia amaitu ondoren, erredakzio-taldeak azpimarratu du garrantzitsua dela ekarpenak bidaltzea, nahi den zentzuan eta norainokoa, adierazitako webgunearen bidez, eta abenduaren 15era arteko epearekin.